

Naturskyddsföreningen
Västernärke

Ge oss kraft
förändra
Pg. 90 1909-2

Nr 1/2015

Västernärkes natur

Äppelblom från Västernärke. Foto Roger Björkeroth

Sponsorer till våra verksamheter: (Se även annonser på sista sidan)

Lekebergs
Sparbank

Studie
främjandet

Region Örebro län

Naturskyddsföreningen
Riks

Naturskyddsföreningen i Västernärke

Styrelsen

Ordförande: Vakant
Kassör: Roger Björkeroth
Porsgatan 24, 716 31 Fjugesta
0585-362 92, roger@hasselberga.se
Sekreterare: Eleanor Heinonen 070-212 32 01
eleanor_heinonen@gmail.com
Ledamöter: Ann Sofi Eliason 0585-450 07
byggarmange@hotmail.com
Stig Lood, 0722-26 48 18
Mikaela Björk
Rut Axelsson
Valberedning: Susanne Eriksson + styrelsen

Västernärkes Natur

Ansvarig utgivare: Roger Björkeroth
Redaktion: Roger Björkeroth
roger@hasselberga.se
Utskrift & häftning: Hasselberga Sport & Reklam AB
Hemsida: www.vasternarke.naturskyddsforeningen.se

Kassören har ordet

Så var det då dags för ett nytt verksamhetsår. Vad kommer att hända i år? Ja, vårt program på sidan 6 kan ju vara en början, men utöver det finns det lite organisatoriska och praktiska frågor att lösa. Vi saknar ju en ordförande i kretsen och jag som kassör har försökt fungera som ställföreträdande ordförande också, men orkar inte med även det uppdraget mycket längre. Vi behöver alltså en ny ordförande och även fler driftiga personer i styrelsen. Verksamheten blir lidande av en styrelse som inte är komplett. Vår krets har ju ett litet upptagningsområde befolkningsmässigt sett. Detta gör att underlaget för engagerade styrelsemedlemmar är litet. Tanken har flugit genom mitt huvud om att bilda en sydnärke- krets av Lekebergs kommun, Laxå kommun och Askersunds kommun. I Laxå finns ingen krets alls och i Askersund finns en mycket livaktig krets med en engagerad och kunnig styrelse. Om vi kunde bilda en sydnärkekrets skulle det kanske lösa våra och Laxås problem. Om vi inte får en komplett styrelse efter årsmötet, skulle jag vilja dryfta frågan om en sammanslagning till en sydnärkekrets under årsmötet. Naturligtvis måste vi få Askersund med på noterna. Men innan vi går så långt vore ju bästa lösningen att få till en komplett och duglig styrelse i Västernärke.

Sixtorps gamla skola har ju de senaste åren utnyttjats av Naturskolan, natursnokarna och något enskilda föreningsevenemang. Nu när Naturskolan har spridit sin verksamhet till fler platser är de inte lika ofta i Sixtorp och våra egna evenemang är få. Skolhuset står därför ofta oanvänt, men kostar oss ganska mycket att äga, vilket tär på ekonomin. På försök har familjen Elisason hyrt Sixtorp av oss under större delen av 2014 för deras verksamhet inom naturguidning, sommarkafé och mycket annat inom naturturism. De vill nu fortsätta med detta, men för att kunna utveckla verksamheten och förbättra skolhuset vill

de helst arrendera det i stället. På villkor att vi som förening också får fortsätta använda skolhuset för de delar av vår verksamhet som vi vill förlägga dit, så tycker jag att det vore en bra lösning. Även denna fråga kommer att tas upp på årsmötet.

PLATSANNONS

Sökes:

Ordförande

Du ska ha intresse för naturen och vara en person som kan leda andra och vara driftig och gärna en idéspruta. Du får vara ung eller gammal, man eller kvinna.

Styrelseledamot

Du ska ha intresse för naturen, vara villig att arbeta ideellt. Du ska kunna vara påläggs-kalv för olika styrelseuppdrag nu eller i framtiden, vara uthållig och tillgänglig.

Redaktör för denna tidning

Du söm är intresserad av skapa en tidning med hjälp av din dator i lämpligt program som kan generera pdf-filer för tryckningen är välkommen med ansökan

Lönen utbetalas i form av tillfredsställelse i arbetet och vara med om intressanta möten med många människor och natur samt möjlighet att påverka.

årsmöte 2015

söndag 29 mars kl 17.00 i Kyrkans Hus Storgatan Fjugesta

Dagordning

1. fråga om stämman blivit behörigen utlyst
2. val av ordförande för stämman
3. val av sekreterare för stämman
4. val av två justerare att jämte stämmans ordförande justera protokollet
5. styrelsens verksamhetsberättelse och ekonomiska redovisning
6. revisorernas berättelse
7. fastställande av resultat- och balansräkningar
8. fråga om ansvarsfrihet för föregående års förvaltning
- 9 verksamhetsplan för 2015
10. val av ordförande för 1 år
11. val av övriga styrelseledamöter för två år.
12. eventuella fyllnadsval
13. val av två revisorer och två revisorssuppleanter
14. val av ombud till läns- och riksstämman
15. val av valberedning
16. fråga om ett samgående i sydnärkekrets
17. fråga om att arrendera ut Sixtorps gamla skola
17. övriga ärenden som styrelsen förelägger stämman
19. ärenden som väckts genom motion
20. övriga frågor
21. stämmans avslutande

Alla medlemmar hälsas varmt välkomna! Föreningen bjuder på kaffe efter årsmötet.
/Styrelsen i Naturskyddsföreningen i Västernärke

Verksamhetsberättelse för 2014

Vår verksamhet i Naturskyddsföreningen har bland annat varit Årsmöte, Orrspelsmorgon, Morkullekväll, vandring över Skagerhultsmossen. Föreningen har också varit med om att anordna Klädbytdagen i gamla Ordenshuset i Mullhyttan där det var många som passade på att byta kläder utan kostnad. Sixtorpsdagen var ett lyckat evenemang med familjeaktiviteter som det var många som besökte, några olika företag och föreningar visade upp sig och man kunde äta soppa eller fika goda bakverk.

Skogsvandringen vid Grytatorpet gav många olika svampar att ta med sig hem. Bildvisningarna i Vintrosa och Fjugesta med Jonas Forsbergs naturfotografier var välbesökta och mycket uppskattade.

Natursnokarna hade fem träffar under våren med utgångspunkt från Sixtorps gamla skola. Där erbjöds spännade saker att göra för de yngre barnen

och de äldre barnen bjöds på mer fysisk aktivitet. Det har också bedrivits Naurskola under ledning av Mattias Claesson som varit anställd för den uppgiften av Lekebergs kommun. Denna verksamhet bedrivs numera inte enbart vid Sixtorp utan även på andra platser i kommunen.

Under vintersäsongen har familjen Eliason sett till att mata fåglarna vid Sixtorp.

Styrelsen under 2014 har bestått av Roger Börkeröth (kassör), Eleanor Heinonen (sekreterare), Ann-Sofi Eliason, Rut Axelsson, Mikaela Björk och Stig Lood. Styrelsen har haft fyra protokollförda möten under året. Under året har antalet medlemmar vuxit från 380 till 404 personer.

Vi i styrelsen tackar för alla som har deltagit och gett sitt stöd till vår verksamhet.

Styrelsen

Bokslut för Naturskyddsföreningen i Västernärke för räkenskapsåret 2014-01-01 till 2014-12-31

Rörelsens intäkter	
Intäkter Möten Arrangemang	974,00
Hysesintäkter Sixtorp	13.237,00
Intäkter Västernärkes Natur	3.000,00
Utnyttjade medel Naturskolan	1.044,00
Utnyttjade medel Sixtoprs skola	5.340,00
Utnyttjade medel Natursnokarna	1.939,00
Utnyttjade övriga fonderade medel	4.878,00
Sponsringsbidrag	15.000,00
Prenumerationsavg	1 600,00
Medlemsbidrag från SNF	7.700,00
Gåvor	300,00
Ränteintäkter	258,87
S:a Rörelseintäkter	55.270,87
Kostnader	
Återbetalda bidrag	53,00
Utgifter möten arrangemang	-824,48
Utgifter Olstorp + fågeltorn	-2.200,00
Övr utgifter Sixtorp	-15.039,00
Elkostnader Sixtorp	-19.616,00
Utgifter Västernärkes Natur	-5.459,00
Fågelfrö	-4.092,00
Kostnad Naturskolan	-1.530,00
Kostnad Natursnokarna	-1.886,00
Avsättning övr fonderade medel	1.300,00
Medl avg o bidrag andra org	-950,00
Bankkostnader	-262,00
AMF-försäkring	- 450,00
S:a Kostnader	-53.661,48
Rörelseresultat	1.609,39

Tack vare tidigare avsatta medel samt generöst sponsorbidrag från Lekebergs Sparbank har vi klarat ekonomin även i år. För de olika delarna av verksamheten har det gått enligt följande: Sixtorps gamla skola har kostat oss netto 16.078 kr, inkl första delen

TILLGÅNGAR	
Andel i Folkets Hus Vntrosa	200,00
Kundfordringar	1.222,00
Förskottsbetalda försäkringar	5.295,00
Kassa	432,00
Bank	60.845,52
S:A TILLGÅNGAR	67.994,52
EGET KAPITAL OCH SKULDER	
Eget kapital	
Balanserad vinst	39.128,11
Årets vinst	1.609,39
S:a Eget kapital	40.737,50
Avsatta medel	
Reservfond	3.000,00
Natursnokarna	4.318,81
Sixtorps ga Skola	16.660,00
Minnesfond fåglar	3.278,21
S:a Avsättningar	27.257,02
S:A EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	67.994,52
n	

i bredbandskostnad. Naturskolan och Natursnokarna har gått jämt ut och Föreningen i övrigt gått med vinst 17.687,39 kr alltså 1.609,39 kr som hela verksamheten gått i förtjänst. Vi ser alltså att det är skolhuset som drar resurser och att ett arrendeförfarande skulle göra att vi kan få pengar över till vår egentliga verksamhet.

En rapport om smutsiga besparingar

Bidrar dina pengar till investeringar i kol, olja och gas? Naturskyddsföreningen och Swedwatch har granskat den praktiska klimathänsynen hos de tio största svenska kapitalförvaltarna.

Att finansmarknaden slutar investera i kolintensiva företag för att istället uppmuntra företag till ett bättre klimatarbete, är avgörande för att stoppa klimatförändringarna. Syftet med studien är att undersöka hur kapitalförvaltares klimatarbete ser ut och hur det kommuniceras ut till kunderna.

I rapporten konstateras att även om det finns uttalade miljöambitioner hos många av kapitalförvaltarna, är tyvärr finanssektorns klimatarbete inte tillräckligt utvecklat och transparent i dagsläget för att kunna granskas på ett tillförlitligt sätt. För trots att alla tio kapitalförvaltarna formellt åtagit sig att ta klimathänsyn i sin fondförvaltning så har de inte analyserat hela fondinnehavets klimatpåverkan med hjälp av de metoder som finns tillgängliga idag. De saknar också handlingsplaner för att minska klimatbelastning och öka investeringar i klimatlösningar, vilket gör det svårt att ranka vilka kapitalförvaltare som faktiskt är mest klimatsmarta i sin fondförvaltning på lång sikt. SPP, Swedbank och Nordea faller dock bäst ut i studien eftersom de har processer för att integrera klimat i den totala förvaltningen. Detta genom att exempelvis (som SPP) tillämpa en hållbarhetsranking som innehåller klimatkriterier

där de sämsta företagen utesluts, däribland vissa fossilbolag.

Handelsbanken, Nordea och Skandia erbjuder alla varsin egenförvaltnings nischfond med klimatinriktning, men de här fonderna utgör bara en liten del av hela det förvaltningskapitalet, och eftersom finansmarknaden spelar en så viktig roll i att motverka klimatförändringarna ser vi det som allvarligt att man behandlar klimatet som en nischfråga.

Våra rekommendationer är att kapitalförvaltarna börjar redovisa innehållet i alla sina fonder (inte bara de nischade), att de minskar fondförvaltningens klimatbelastning samt ökar bidragen till klimatlösningar över tid. De behöver också kommunicera allt detta tydligare till sina sparare.

Som sparare tycker vi att man ska använda sin konsumentmakt till att begära information och ställa krav på klimathänsyn i hela fondförvaltningen, och att inte nöja sig med kapitalförvaltare som bara tar klimathänsyn i vissa delar av sitt fondsortiment.

Viktigt är också att politiska beslutsfattare inför formella krav på klimatanalys och handlingsplaner för kapitalförvaltares hela fondförvaltning. Något som också bör rapporteras till spararna. På så sätt skulle kapitalförvaltare drivas till att förbättra sitt klimatarbete, och sparare skulle enklare kunna jämföra olika kapitalförvaltares klimathänsyn. Något som tyvärr är mycket svårt idag.

Bygg din egen fågelholk

Storleken på fågelholkar beror på vilken art man vill ha boende i holken.

De vanligaste holkarna är de som är till för småfåglar. Vill man bygga holkar för ugglor, knip/skrake, tornfalk m m finns tips på SOFs hemsida om större holkar

Undvik att använda impregnerat eller behandlat material, åtminstone på insidan av holken. Tjockleken på virket för en småfågelholk bör vara minst 2 cm. Använd gärna ohyvlat trä som gör det lättare för ungarna att ta sig upp på insidan.

Gör holken hellre något större än för liten. Tänk också på att tjockleken på brädan påverkar holkens innermått.

En holk skall vara vattentät upptill, men får gärna släppa igenom fukt nertill.

Sätt bottenplattan innanför väggarna så att regnet kan rinna av.

För småfågel; mes/star, bör måttet från hålets undersida till botten vara minst 15 cm. Det gör det svårare för t.ex katt, ekorre och hackspett att nå botten genom ingångshålet.

Slopa sittpinnen framför hålet. Den behövs inte för den häckande fågeln och är enbart en möjlighet för en ovälkommen gäst att nå innehållet.

Spika antingen nubben eller sätt en metallring runt ingångshålet. Det gör att hackspetten får svårigheter att göra hålet större.

Gör gärna någon form av öppningskonstruktion på t.ex. tak eller golv. Då är det lättare att städa ur holken innan häckningssäsongen startar.

Upphängning

Oftast fäster man en bräda på holkens baksida och spikar upp den i t ex ett träd. Man kan också fästa en tråd eller rep i holken och hänga denna runt en trädstam. Men håll i såfall uppsikt så att tråden inte skadar trädet om det växer i tjocklek.

Väderstreck spelar ingen större roll. Men undvik att holken sitter i direkt solljus under långa perioder. Det blir gärna för varmt inne i holken.

En småfågelholk kan sitta på mellan 1,5 - 3 m höjd. Det är inte nödvändigt att klättra högre upp. Har man nyfikna människor eller katter i närheten bör man kanske hålla sig till den högre höjden.

Mesholk

Mesholken väljs av talgoxe, blåmes och flugsnappare. Sidorna bör vara ca 15 cm breda. Ingångshålet 28-32 mm i diameter. Taket skall slutta framåt, så att vattnet rinner av. Innermåtten på botten skall vara minst 10x10 cm. Observera att måtten nedan är ca-mått.

Starholk

En starholk passar också t.ex. göktyta och större hackspett. Sidorna bör vara ca 20 cm breda. Här kan golvinermåttet vara ca 15 cm och ingångshålet 50 mm.

Mesholk

sida	sida	bak	○ fram	tak	golv
23 cm	27 cm	27 cm	23 cm	21 cm	10 cm

Starholk

sida	sida	bak	○ fram	tak	golv
40 cm	45 cm	45 cm	40 cm	27 cm	20 cm

PROGRAM 2015

Var med på våra aktiviteter! Du är varmt välkommen!

29 mars söndag kl 17.00 Årsmöte

Kyrkans Hus i Fjugesta. Sedvanliga årsmötesförhandlingar samt kaffe.

4 april lördag (påskafton) kl. 06.00 Orrspelsmorgon

Samling Q-star Macken Lekhyttan. Att uppleva orrarnas spel en tidig morgon är en upplevelse man sent glömmer. Stövlar, varma kläder och matsäck medtages.

Ledare: Jonas Forsberg 0585-44234

9 maj lördag kl 20.00 Morkullekväll

Morkullekväll. Samling Olstorp. Vägbeskrivning: På väg 204 mellan Fjugesta och Mullhyttan, tag av söderut mot Bålby. Kör nästan ända fram till Bålby, men strax innan tag av mot vänster vid skylt Fågeltorn. Kör den till vändplats och du är framme. Denna sjudande vårkväll brukar alltid vara fin. Korvgrillning. Medtag kaffe, korv och tillbehör.

Ansvarig: Jonas Forsberg 0585-44234

25-26 april Natursnokshajk i Sixtorp

Start kl 15.00 lördag. Avslut kl 11.00 söndag
Kostnad 100 kr/familj. Närmare information och anmälan (senast 13 april) till Ann-Sofi Eliason 072-393 41 63

31 maj söndag Sixtorpsdagen kl 12.00 - 16.30 samt natursnoksavslutning

Familjeaktiviteter i anslutning till vår klubbstuga (Sixtorps gamla skola) Även andra föreningar medverkar. Grillbrasan brinner och kaffe med dopp finns till en billig penning. Detaljerat program kommer på vår hemsida www.vasternarke.naturskyddsforeningen.se närmare 1 juni

28 juni söndag kl 10.00

Vandring över Skagerhultsmossen

Vandring över Skagerhultsmossen. Samling 10.00 med gudstjänst vid Skagerhults gamla kyrka. Sedan vandrar vi Prästastigen över mossen. Medtaget fika som intas halvvägs. Buss hämtar vid Dalhult för återfärd till kyrkan.

Ansvarig: Lars Göran Edberger 0585-44449

9 augusti 12.00 - 15.00 Ängens dag i Sixtorp

Vi får vara med om när proffs slår vår äng i Sixtorp

13 september söndag kl 10.00

Skogsvandring

Samling vid Grytatorpet. (kör Tryggeboda-vägen från Mullhyttan förbi Sixtorp, förbi Tryggeboda och fortsatt rakt fram till vägs ände. Där är det!) förhoppningsvis kommer en svampkännare med så ta med svampkorg. Medtag också matsäck. Ledare: Ulla Löow 0585-45025

19 september lördag Natursnoksutflykt till Grottorna vid Dormen.

Samling kl 12.00 vid Busshållplatsen i Mullhyttan (Vid Nyängesn butik). Ömma kläder och matsäck medtages

28 september till 6 oktober Miljövänliga veckan

Naturskyddsföreningens årliga kampanjvecka.

15 november söndag 17.00 Bildafton

Bildafton Viagården (Folkets Hus) Vintrosa
Jonas Forsberg/N och andra naturfotografer visar sina bilder. Entré 50 kr inkl fika.
Ansvarig Ingvar Blomberg 019-296574

22 november söndag. kl 17.00 Bildafton

Bildafton Lindens samlingssal i Fjugesta (mitt emot Sparbanken). Jonas Forsberg/N visar sina bilder.
Entré 40 kr inkl fika.
Ansvarig Roger Björkeröth 0585-36292

Naturprogram för hela länet för första halvåret 2015 sammanställt av Hopajola ska ha kommit till alla medlemmar med posten. Det finns också att hämta på bilblioteket i Fjugesta, hos Hasselberga Sport & Reklam i Klaessonhuset Vallgatan 43 eller hos Mullhyttans Cykel & Såg i Mullhyttan. Programmet är en sammanställning av program från Naturskyddsföreningar, Studieförbundet, Hopajola, Länsstyrelsen, Friluftsförbundet och Turistföreningen.

Ekologisk ananas stärker

Ugandas bönder

Fler barn får möjlighet att gå i skolan, fler familjer kan odla sin egen mat och får råd att köpa mediciner när de blir sjuka, tack vare ekologisk odling i Uganda. Vi samarbetar med NOGAMU som stärker hundratusentals ekologiska småbönder

I Uganda finns det 18 miljoner bönder som odlar ekologiskt. Vi stödjer och samarbetar med NOGAMU, National Organic Agriculture Movement of Uganda, som stärker och utvecklar ekologisk jordbruket. De ser till att hundratusentals ekologiska småbönder erbjuds kurser och rådgivning. De samordnar marknadsföring och försäljning så att böndernas produkter kan säljas både lokalt, regionalt och globalt.

Bönderna får mer betalt för ekologiskt

Tack vare NOGAMU och den ekologiska produktionen får bönderna mer betalt för sina produkter, vilket gör stor skillnad i vardagen.

- Fler barn får möjlighet att gå i skolan och fler får råd att köpa mediciner när de blir sjuka. man får råd att bygga bättre hus och man får råd att köpa mat som man inte själv producerar, som till exempel salt, socker och mjöl, säger NOGAMUs marknadsutvecklare Hedwig Tushernerirwe.

Sixtorp

Eliasons fortsätter arbetet med att göra Sixtorp till ett mångsidigt och tillgängligt naturutflyktsmål. Som stugvärdar och bokningsansvariga även för Sixtorps stora gård och småstugor ser vi fram emot en ny härlig säsong. Det blir renoveringar och ombyggnation för handikapptillgänglighet och bättre standard i stora gården. Nytt blir även möjlighet till sopsortering invid parkeringen. Många kollar, träningsläger och föreningar har redan bokat sig för säsongen. Genom region Örebro län får vi även möjlighet att förbättra befintliga naturslingor. I vår kära skola kommer fönster och fasad att målas, samt att veranda stadgas upp och vindskivor byts. Inne i skolan kommer kök och övriga rum göras fina inför Café Ugglan som öppnar i maj. Ett växthus för odling av blommor, grönsaker och örter byggs. Här ska man även kunna sitta och njuta med en kaffe. Vi planterar några nya fruktträd i trädgården. Ni är alla välkomna att höra av er för stughyrning eller en dag med slakten på Café Ugglan. Vår vision med Sixtorp är att det frö som skrevs i rapporten -09 "Sixtorp en mötesplats" nu ska gro och växa. Gå in på Bergslagsleden och läs rapporten eller kom till café ugglan.

Hjärtligt Välkomna
önskar Ann-Sofi och Magnus Eliason

Foton: Eliasons

Avs: Naturskyddsföreningen i Västernärke
, c/o Björkeroth, Porsg 24, 716 31 Fjugesta

Lockande, levande, ledande

Vi vill vara banken man kan leva med hela livet! Hos oss får du hjälp med allt som en stor bank kan erbjuda men med den skillnaden att vi bryr oss om dig och vill lära känna dig och din familj eller ditt företag. Varmt välkommen!

• Telefon 0585-817 00 • www.lekebergssparbank.se

Lekebergs
Sparbank

FJUGESTA JÄRN & FÄRG AB
LETSTIGEN 21 TEL 0585-312 25
INFO@FJUGESTAJARNFARG.SE

**Fackhandeln
med
kunskap och erfarenhet**

**AB FJUGESTA
ELEKTRISKA**
0585 - 10307

Patrik: 070-591 47 09

Jonas: 070--591 47 32

www.fjugestaelektriska.se

info@fjugestaelektriska.se

**Östra Långgatan 45
Box 26, 716 21 Fjugesta**

Selhagsvägen 3, 716 94 Mullhyttan
Tel 0585-40338

**4-hjulingar Zusuki och Kymco.
Cyklar och gräsklippare.**

Motorsågar: Stihl och Husqvarna.

Jakt- och fiskeutrustning.

Fiskekort för sjöarna i Västernärke.

Ekologiska kläder

T-shirts

Pikétröjor

Sweatshirts

Hood-tröjor

Badlakan

Handdukar

Tygkassar

Vi trycker gärna upp dem för din förening eller företag. Du finner dem på vår hemsida:

www.hasselberga.se/eco.htm.

Vallgatan 43
716 31 Fjugesta
Tel 0585-31292
www.hasselberga.se

Hasselberga
SPORT & REKLAM AB